

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Thijs Slippens
Datum
20 mei 2015
Ons kenmerk
Cft 201500089
Pagina
1/5

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlagen

-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Advies eerste uitvoeringsrapportage en begrotingswijziging 2015 openbaar lichaam Sint Eustatius

Geachte heer Berkel,

Op 8 mei jl. heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege de conceptversie van de uitvoeringsrapportage over het eerste kwartaal van 2015 ontvangen. Bij deze rapportage is een eerste begrotingswijziging 2015 opgenomen. U verwijst in uw aanbiedingsbrief naar een belangrijke bijlage, te weten de analyse van de aanpak van de financiële problematiek Statia 2015. Onderstaand treft u de door u verzochte terugkoppeling betreffende deze concept rapportage aan.

Advies

Het Cft stemt als gevolg van het ontbreken van dekking niet in met de voorgestelde eerste begrotingswijziging 2015. Het Cft adviseert u met klem om eerst kostenbesparende dan wel opbrengstverhogende maatregelen te treffen alvorens de lasten te verhogen op de door u gewenste onderdelen. Het Cft mist daarnaast de dekking voor het tekort dat zich volgens uw rapportage in de jaarrekening over 2014 zal manifesteren en voorziet grote financiële risico's in geval u besluit al uw wensen (met name op het terrein van de salariering van uw ambtenaren) tot uitvoer te brengen.

De uitvoeringsrapportage dient op onderdelen nog fors te worden verbeterd. Op dit moment voldoet de rapportage niet aan de bestuurlijk en ambtelijk gemaakte afspraken daarover.

Het Cft mist onder andere een balans/kasstroomoverzicht en het tijdens de vorige collegereis besproken plan van aanpak van het financieel beheer, waarin per overeengekomen verbeterpunt staat uitgewerkt op welke wijze actie wordt ondernomen inclusief het bijbehorende tijdspad. In onderstaande toelichting gaat het Cft meer in detail in op de in de rapportage geconstateerde tekortkomingen.

Uw aangekondigde bijlage bij de uitvoeringsrapportage waarin de financiële problematiek staat beschreven en de wijze waarop deze wat Sint Eustatius betreft zou moeten worden aangepakt was aanvankelijk niet bij de uitvoeringsrapportage bijgesloten. Deze is ambtelijk alsnog verstrekt. Het Cft deelt met u de door u daarin beschreven sense of urgency. Er dienen daadwerkelijk grote (structurele) stappen te worden gezet, om zodoende op termijn een houdbare en stabiele financiële positie te creëren. Technische ondersteuning van buitenaf kan daar zeker bij helpen. Uiteraard is het Cft bereid expertise daarvoor te leveren.

Toelichting

- In de aan het Cft voorgelegde begrotingswijziging wenst u de lasten te verhogen met circa USD 800.000. Deze verhoging is met name personeel gerelateerd (onder andere aanpassing van salarissen aan het minimumloon, stijging van de pensioenpremie, instroom van medewerkers uit het Wegenfonds en het invullen van vacatures). Daartegenover staat een verwachte ophoging van de baten van circa USD 60.000. Per saldo dient u derhalve voor USD 740.000 dekking te vinden om de nu gewenste lastenverhogingen met betrekking tot het begrotingsjaar 2015 te kunnen realiseren.
- In bovengenoemd ombuigingsbedrag is nog geen rekening gehouden met de jaarlijkse kosten van USD 135.000 die samenhangen met de exploitatie van het afvalverwerkingsbedrijf (wasteplant), dat na de zomer in gebruik zal worden genomen.
- In uw rapportage wordt een bedrag van USD 2 mln genoemd dat uit moreel oogpunt noodzakelijk zou zijn om de harmonisatie van de ambtenarensalarissen vorm te geven (gelijktrekking met de CAO 2013-2014 Rijksdienst Caribisch Nederland). Gegeven de financiële situatie acht het Cft harmonisatie op korte termijn niet realistisch. Ook dit bedrag is niet meegenomen bij het in deze rapportage gepresenteerde tekort.
- In uw rapportage staat vermeld dat met betrekking tot het bij de jaarrekening over 2014 blijvende tekort van naar verwachting USD 1 mln in de eerste begrotingswijziging 2015 nog geen dekking is gevonden. Dit druist in tegen de eind vorig jaar met het Cft gemaakte afspraken hierover. De Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba stelt in artikel 22 immers dat "ontwerpen van begrotingswijzigingen worden voorgelegd met betrekking tot compensatie van inmiddels in de rekening van het voorafgaande begrotingsjaar gebleken tekorten op de gewone dienst of op de kapitaaldienst, of van een gebleken overschrijding van de rentelastnorm".

- U staat derhalve voor een uitdaging om op zeer korte termijn een bedrag van bijna USD 2 mln om te buigen, dan wel voor de opdracht om nog niet verplichte voornemens uit te stellen tot het moment dat de financiën van uw openbaar lichaam dat weer toestaan. Het om te buigen bedrag kan oplopen tot circa USD 4 mln indien wordt overgegaan tot harmonisering van de ambtenarensalarissen.

In onderstaande tabel wordt de problematiek weergegeven:

Omschrijving	Omvang in USD	Noodzakelijke ombuiging?
Verwacht tekort 2014	1.000.000	Hard tekort, ombuiging vereist
Verwacht tekort 1 ^e UR 2015	740.000	Op onderdelen hard, deels nog niet verplicht
Exploitatie wasteplant	135.000	Toekomstig hard tekort, ombuiging vereist
Harmonisatie salarissen	2.000.000	'Morele verplichting', nog niet verplicht

- Als bijlage bij de rapportage heeft u een document toegestuurd waarin een structurele aanpak staat beschreven om "Finance binnen de organisatie 'in control' te krijgen". Het Cft waardeert de oplevering van dit plan van aanpak en is ervan overtuigd dat de uitwerking van dit plan hard nodig is om grip te krijgen (en te houden) op de financiën. Het Cft is uiteraard bereid hiertoe de nodige expertise te leveren, maar is tegelijkertijd van mening dat de in het plan opgenomen onderwerpen op korte termijn niet zullen leiden tot voldoende besparingen om bovengenoemde problematiek te compenseren.
- Het openbaar lichaam zal daarom duidelijke keuzes moeten maken in wat noodzakelijk dient te gebeuren (wettelijk verplicht) en wat wensen zijn die op de langere termijn pas kunnen worden verwezenlijkt als bijvoorbeeld de lokale inkomsten zijn gestegen of op een andere wijze in de benodigde middelen kan worden voorzien.
- De aangeleverde conceptrapportage is ondanks herhaaldelijk toegezegde verbeteringen niet toereikend voor wat betreft de eisen van volledigheid en juistheid. Het Cft is erg benieuwd of de eerder geconstateerde kinderziektes bij de implementatie van het nieuwe AFAS-softwarestelsel inmiddels verleden tijd zijn. Met de introductie van AFAS zouden rapportages eenvoudiger en sneller kunnen worden opgeleverd, graag verneemt het Cft de actuele stand van zaken hieromtrent.
- Het Cft gaat graag met u en de afdeling Financiën nader in gesprek over de door het Cft geconstateerde tekortkomingen in de uitvoeringsrapportage:
 - Er ontbreekt bijvoorbeeld een balans en een kasstroomoverzicht. Hoewel door u is aangegeven dat wegens tijdgebrek er andere prioriteiten zijn gesteld blijft het Cft van mening dat een periodiek bijgewerkt inzicht in de algehele financiële positie bijdraagt aan het tijdig kunnen bijsturen door uw college.
 - De bedragen uit de tabellen in de rapportage sluiten daarnaast niet overal goed aan bij het gezamenlijk overeengekomen excel-format, waarin onder andere de begrotingswijziging wordt aangeleverd.
 - Daarnaast wordt bij de baten van een begrotingsstand uitgegaan die niet in lijn is met de door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedgekeurde begroting voor 2015.

- Tevens is in de begrotingswijziging nog geen rekening gehouden met de eind 2014 door Nederland toegezegde en structureel doorwerkende ophoging van de vrije uitkering.
- Het overzicht bijzondere uitkeringen tenslotte is niet bijgewerkt, waardoor een helder inzicht in de uit Nederland te ontvangen geldstromen ontbreekt.
- Het Cft heeft het afgelopen jaar nauwelijks vooruitgang gezien voor wat betreft de verbeteringen van het financieel beheer. Vooral het op een correcte wijze aangaan van (personele) verplichtingen is onderwerp van zorg van het Cft. De voor 2014 afgesproken verbeterpunten financieel beheer zijn niet gerealiseerd. Deze verbeterpunten hadden betrekking op het grondbeleid, het onderhoudsplan kapitaalgoederen, een nieuwe havenverordening, het dividendbeleid en het normen- en beheersingskader. Uiterlijk bij oplevering van de eerste uitvoeringsrapportage 2015 zou een plan van aanpak worden opgesteld, waarin de noodzakelijke verbeteringen van het financieel beheer zijn uitgewerkt. Het Cft ontvangt dit plan graag alsnog op korte termijn, om hierover tijdens de collegereis in juni door te kunnen spreken en vervolgspraken te kunnen maken.

Conclusie

Het Cft is te spreken over de openheid van zaken die u in uw eerste kwartaalrapportage schetst. Het Cft kan uw constatering dat er een groot financieel probleem is, dat u niet zelf kunt oplossen, echter niet zo maar accepteren. In bovenstaande beschrijvingen is weergegeven voor welke opgaven u staat. Voor een meerjarige aanpak is een visie nodig op de economische ontwikkeling van het openbaar lichaam Sint Eustatius, en daarbij passende en houdbare overheidsfinanciën. Er dient op zeer korte termijn een verandertraject in gang te worden gezet. Het Cft levert graag expertise aan de door u in het leven geroepen multidisciplinaire projectgroep, die tot doel heeft op termijn zorg te dragen voor een houdbare financiële positie van het openbaar lichaam. Een eerste afspraak hiertoe met de gedeputeerde van Financiën en de eilandsecretaris is reeds gemaakt.

Op de zonder dekking aangeleverde eerste begrotingswijziging 2015 adviseert het Cft negatief. Behalve dekking voor het verwachte tekort 2015 dient u tevens het op korte termijn uit de jaarrekening 2014 blijvende tekort van circa USD 1 mln te compenseren.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof. dr. A.F.P. Bakker

Kenmerk
Cft 201500089
Blad
5/5

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius
De eilandsecretaris van het openbaar lichaam Sint Eustatius
De voorzitter van de eilandsraad van het openbaar lichaam Sint Eustatius
De griffier van het openbaar lichaam Sint Eustatius
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius